Lietas Nr.11520083817
K33- 0652-19/11
ECLI:LV:RIRT:2019:1206.11520083817.2.S

SPRIEDUMS
Latvijas Republikas vārdā
Rīgā 2019.gada 6.decembrī

Rīgas rajona tiesa
tiesnese I. Ozoliņa-Kļaviņa
piedaloties prokurorei R. Briedei
aizstāvei I. Sakovičai
cietušās pārstāvim /pers. B/
izskatīja atklātā tiesas sēdē krimināllietu, kurā /pers. C/, personas kods /personas kods/, apsūdzēts pēc Krimināllikuma 262.panta ceturtās daļas.

Aprakstošā daļa

[1] /pers. C/ vadīja transportlīdzekli bez transportlīdzekļa vadīšanas tiesībām, jo likumā noteiktajā kārtībā tās nebija iegūtas un vadītajam atrodoties alkohola ietekmē, izdarīja ceļu satiksmes noteikumu pārkāpšanu un tā rezultātā cietušajiem nodarīti smagi miesas bojājumi, bet konkrēti:

2017.gada 5.decembrī ap plkst.15:49 /pers. C/, pārkāpjot Ceļu satiksmes likuma 28.panta 1.daļas 1.punkta b.apakšpunkta un 28.panta 1.daļas 4.punkta prasības (*CSL redakcijā, kas stājās spēkā 2016.g. 1.janvārī*); t.i. kā persona, kurai nav atbilstošas kategorijas transportlīdzekļa vadīšanas tiesību, jo likumā noteiktajā kārtībā tiesības netika iegūtas un, atrodoties alkoholisko ietekmē ar minimālo alkohola koncentrāciju izelpas gaisā 3,22 promiles (*kas atbilst alkohola koncentrācijai asinīs, no veiktiem mērījumiem 3,70 - 3,51 promiles, atskaitot pieļaujamo kļūdu*) vadīja transportlīdzekli - automašīnu "Mazda Premacy" valsts numura zīme /reģistrācijas numurs/, braucot Siguldas novada, Siguldā pa Vildogas ceļu no Siljēkas puses Vildogas ielas virzienā un, pārkāpjot Ceļu satiksmes likuma 19.panta pirmās un trešās daļas nosacījumus un Ceļu satiksmes noteikumu 25.3. un 99.punktu prasības, nepievēršot pietiekamu uzmanību apkārtējās situācijas izmaiņām, neizvēlējās drošu braukšanas ātrumu, atbilstoši ceļu satiksmes intensitātei, ceļa un meteoroloģiskiem apstākļiem, kā rezultātā zaudēja kontroli par automašīnas vadību un pie nama Nr.1 nobrauca no ceļa, uzbraucot gājējai /pers. D/, dzim./dzimšanas gads/., kura pārvietojās pa ceļa malu Nākotnes ielas virzienā. Uzbraukuma rezultātā cietusī /pers. D/ guva smagus bojājumus, kas bīstami cietušās dzīvībai. Pie šādiem apstākļiem, /pers. C/ nodarīja cietušajai /pers. D/ sekojošus miesas bojājumus: brūci un zemādas asinsizplūdumu sejā, apakšžokļa kreisās puses lūzumu, labā apakšžokļa dobuma priekšējās un laterālās sienas lūzumu, labās orbītas apakšējās, laterālās un mediālās sienas lūzums caur sietiņkaula sūnām. Emfizēmu ap lūzuma vietām, ar saturu labā augšžokļa un labā pieres dobumā. Labā augšdelma kaula lielā paugura atrāvuma lūzumu, zemādas asinsizplūdums kreisās plaukstas apvidu; labā lielā lielakaula proksimālās trešdaļas lūzumu; krusta kaula masas leteralis lūzumu, kreisā kaunuma kaula un apakšējā zara lūzumu, labās puses kaunuma kaula zarnu izciļņa un labā kaunuma kaula apakšējā zara lūzumu un hematomām lūzumu vietās, kas pēc sava rakstura kopumā pieskaitāmi pie SMAGIEM miesas bojājumiem, kā bīstami dzīvībai.

Tādejādi, vadot transportlīdzekli alkohola ietekmē un bez transportlīdzekļa tiesībām, /pers. C/, neizpildīja Ceļu satiksmes noteikumu 25.3.p. prasības, kas nosaka transportlīdzekļa vadītājam pienākumu darīt visu iespējamo, lai netiktu apdraudēti citi ceļu satiksmes dalībnieki; 99.p. prasības, kas nosaka, ka transportlīdzekļa vadītājam jābrauc ar ātrumu, kas nepārsniedz noteiktos ierobežojumus, bet ņemot vērā ceļu satiksmes intensitāti, transportlīdzekļa un kravas īpatnības un stāvokli, kā arī ceļa un meteoroloģiskos apstākļus (īpaši redzamību braukšanas virzienā; Ceļu satiksmes likuma 28.panta 1.daļas 1.un 4.punkta prasībās, kā arī 19.panta 1.daļas un 3.daļas, kas nosaka, ka ceļu satiksmes dalībniekiem ir jāizpilda šā likuma, Ceļu satiksmes noteikumu un citu normatīvo aktu prasības, kas nosaka ceļu satiksmes dalībnieku pienākumus; jāievēro ceļa zīmju un ceļa apzīmējumu prasības; un ka ceļu satiksmes dalībniekiem un citām personām jārīkojas tā, lai neradītu satiksmei bīstamas vai satiksmi traucējošas situācijas un nenodarītu zaudējumus, kā rezultātā izraisīja ceļu satiksmes negadījumu ar smagām sekām.

Ar šādām darbībām /pers. C/ izdarīja noziedzīgu nodarījumu, kas paredzēts Krimināllikuma 262.panta 4.daļā.

Motīvu daļa

[2] Iztiesāšanas laikā /pers. C/ (turpmāk arī apsūdzētais) savu vainu viņam izvirzītajā un tiesas sēdē uzturētajā apsūdzībā Krimināllikuma (turpmāk arī KL) 262.panta ceturtajā daļā paredzētā noziedzīgā nodarījuma izdarīšanā atzina pilnībā, izdarīto nožēloja, apstiprināja apsūdzībā norādīto noziedzīgā nodarījuma izdarīšanas faktu. Lūdza neveikt lietā pierādījumu pārbaudi, norādot, ka viņam pilnībā saprotama pierādījumu pārbaudes neizdarīšanas procesuālā būtība un sekas. Apsūdzētais neatzina lietā pieteikto cietušās /pers. D/ (turpmāk arī cietusī) morālo kaitējuma kompensāciju 36 000 *euro* apmērā.

Prokurore izteica viedokli, ka lietā nav nepieciešams veikt pierādījumu pārbaudi, jo konstatēti Kriminālprocesa likuma (turpmāk arī KPL) 499.pantā paredzētie apstākļi. Norādīja, ka pierādījumu pārbaude veicama par pieteikto kaitējuma kompensācijas apmēru.

Cietusī un viņas pārstāvis norādīja, ka lietā var neveikt pierādījumu pārbaudi, veicot pierādījumu pārbaudi par kompensāciju.

Aizstāve pievienojās prokurores viedoklim par pierādījumu pārbaudes neizdarīšanu, norādot, ka pierādījumu pārbaude veicama jautājumā par kompensācijas apmēru.

Tiesas sēdē apsūdzētajam izskaidrota pierādījumu pārbaudes neveikšanas procesuālā būtība un sekas.

Tiesa, ievērojot apsūdzētā, aizstāves, cietušās, cietušās pārstāvja un prokurores izteiktos viedokļus, saskaņā ar KPL 499.pantu nolēma neizdarīt pierādījumu pārbaudi, jo apsūdzētais atzina savu vainu viņam izvirzītajā apsūdzībā, piekrita pierādījumu pārbaudes neizdarīšanai un tiesai pēc lietas materiālu pārbaudes nav šaubu par apsūdzētā vainu.

Tiesa atzīst par pierādītu, ka apsūdzētais vadīja transportlīdzekli bez transportlīdzekļa vadīšanas tiesībām, jo likumā noteiktajā kārtībā tās nebija iegūtas un atrodoties alkohola ietekmē, izdarīja ceļu satiksmes noteikumu pārkāpšanu un tā rezultātā cietušajai nodarīti smagi miesas bojājumi, viņa vainīgums inkriminētajā noziedzīgā nodarījumā pilnībā pierādīts un šādas apsūdzētā darbības kvalificētas pareizi pēc KL 262.panta ceturtās daļas.

Ņemot vērā to, ka apsūdzētais neatzina cietušās pieteikto morālo kaitējuma kompensāciju, tiesa, saskaņā ar KPL 499.panta otro daļu, nolēma veikt pierādījumu pārbaudi jautājumā par kompensācijas apmēru, kas neietekmē noziedzīgā nodarījuma juridisko kvalifikāciju.

[3] Atbilstoši KL 35.panta otrajai daļai, soda mērķis ir aizsargāt sabiedrisko drošību, atjaunot taisnīgumu, sodīt vainīgo personu par izdarīto noziedzīgo nodarījumu, resocializēt sodīto personu, kā arī panākt, lai notiesātais un citas personas pildītu likumus un atturētos no noziedzīgu nodarījumu izdarīšanas.

Saprotot noziedzīgu nodarījumu kā netaisnīgumu, ko radījusi pārkāpēja darbība vai bezdarbība, ikvienā konkrētā gadījumā ir svarīgi izvēlēties un piemērot pārkāpējam tādu sodu, kas ir samērīgs un maksimāli atbilst sabiedrības un pārkāpēja interesēm *(sk. A.Judins. Krimināls nav valsts atriebība par izdarīto noziedzīgo nodarījumu. Jurista vārds Nr.11 (762), 2013.gada 19.marts, 7.lpp.)*.

[4] Saskaņā ar KL 46.panta noteikumiem, nosakot sodu apsūdzētajam, tiesa ņem vērā izdarītā noziedzīgā nodarījuma raksturu un radīto kaitējumu, viņa personību, bet nosakot soda mēru apsūdzētajam, tiesa ņem vērā atbildību mīkstinošo apstākli, to, ka tiesa nekonstatēja atbildību pastiprinošos apstākļus.

[5] Saskaņā ar KL 7.panta piekto daļu izdarītais noziegums pēc KL 262.panta ceturtās daļā klasificējams kā sevišķi smags noziegums. Nodarījums izdarīts ceļu satiksmes drošības jomā.

[6] Saskaņā ar KL 47.panta otro daļu, par atbildību mīkstinošu apstākli tiesa atzīst to, ka apsūdzētais atzīst savu vainu noziedzīga nodarījuma izdarīšanā un izdarīto nožēlo, kā arī ir atlīdzinājis cietušai kompensāciju par mantisko zaudējumu 1000 *euro* apmērā un par morālo aizskārumu 4000 *euro*, ko apliecināja cietusī tiesas sēdē.

[7] Tiesa nekonstatē KL 48.panta pirmajā daļā paredzētos atbildību pastiprinošos apstākļus. Ņemot vērā, ka alkohola ietekme ir apsūdzētajam inkriminētā noziedzīgā nodarījuma kvalificējošā pazīme, to nevar atzīt par KL 48.panta pirmās daļas 12.punktā paredzēto atbildību pastiprinošo apstākli.

[8] Nosakot sodu apsūdzētajam, tiesa par atbilstīgu un samērīgu, atbilstošu soda mērķim un soda veida ietekmējošiem apstākļiem, izvērtējot apsūdzētā /pers. C/ personību – ieguvis 9.klašu izglītību, neprecējies, apgādājamu personu nav, strādā SIA "MMD Serviss" par noliktavas strādnieku, agrāk nesodīts. Dzīvo /dzīvesvietas adrese/Apsūdzētā attieksmi pret izdarīto noziedzīgo nodarījumu – savu vainu atzina, nav apstrīdējis lietā savāktos pierādījumus, ir piekritis lietas izskatīšanai bez pierādījumu pārbaudes tiesas izmeklēšanā, tādējādi sekmējot kriminālprocesa efektivitāti, ekonomiskumu un ātrāku krimināltiesisko attiecību noregulēšanu.

[9] Noziedzīga nodarījuma smagumu – izdarīts sevišķi smags noziegums, raksturu – vadot transportlīdzekli, bez transportlīdzekļa vadīšanas tiesībām, jo likumā noteiktajā kārtībā tās nebija iegūtas un atrodoties alkohola ietekmē, pārkāpti ceļu satiksmes noteikumi, kā rezultātā cietušai nodarīti smagi miesas bojājumi, tādējādi apdraudot ne tikai ceļu satiksmes drošību, kas ir paaugstinātas bīstamības moments, bet arī nodarot kaitējumu personas veselībai.

Tāpat attiecībā uz noziedzīgā nodarījuma raksturu, tiesa ņem vērā alkohola koncentrācijas pakāpi apsūdzētā asinīs, kas sastādīja 3,22 promiles.

[10] Ņemot vērā, ka KL 262.panta ceturtās daļas sankcija kā vienīgo soda veidu paredz brīvības atņemšanu uz laiku no trim līdz desmit gadiem, sods par šo noziedzīgo nodarījumu apsūdzētajam nosakāms brīvības atņemšanas veidā.

[11] Nosakot soda mēru, tiesa ņem vērā, ka ir konstatēts atbildību mīkstinošs apstāklis un nav konstatēti atbildību pastiprinoši apstākļi, tāpēc tiesa uzskata, ka sods nosakāms zem sankcijā paredzētās maksimālās robežas, pietuvinot to sankcijas minimālai robežai.

Apsūdzētais izdarījis sevišķi smagu noziegumu aiz neuzmanības, strādā, ir patstāvīga dzīves vieta, lietā nav atbildību pastiprinošu apstākļu, izdarīto nožēlo, atvainojies cietušai, kā arī ir atlīdzinājis cietušai kompensāciju par mantisko zaudējumu, kā arī daļēji ir atlīdzinājis kompensāciju par morālo aizskārumu un fiziskām ciešanām.

Apsūdzētā personības izvērtējums tiesai dod pamatu uzskatīt, ka apsūdzētajam sodu var noteikt nosacīti, jo tiesai rodas pārliecība, ka apsūdzētais, sodu neizciešot reāli, neizdarīs atkārtotus noziedzīgus nodarījumus un nepārkāps sabiedrisko kārtību. Tiesas vērtējumā apsūdzētā personība neuzrāda izteiktas deviantas uzvedības pazīmes, kas būtu par pamatu piemērot apsūdzētajam reālas brīvības atņemšanas sodu. Tiesa uzskata, ka taisnīgs krimināltiesisko attiecību noregulējums var tikt panākts arī neizpildot apsūdzētajam sodu reāli, turklāt arī šāda soda izpildes veida piemērošana apsūdzētajam nevar apdraudēt sabiedrības drošības intereses nākotnē.

Tiesa bez ievērības neatstāj arī to, ka apsūdzētais, izmantodams savas tiesības uz sadarbību ar tiesu un, piekrizdams pierādījumu pārbaudes neizdarīšanai tiesas izmeklēšanā, vienkāršojis tiesas procesu un veicinājis krimināltiesisko attiecību ātrāku noregulēšanu. Tiesa ieguva pārliecību, ka apsūdzētais, sodu neizciešot, turpmāk neizdarīs likumpārkāpumus un atzīst, ka pie soda noteikšanas ir likumīgs pamats piemērot KL 55.pantu un notiesāt apsūdzēto nosacīti, nosakot atbilstošu pārbaudes laiku.

Tiesa atzīst par lietderīgāku un audzinošāku konkrētajā gadījumā apsūdzētajam noteikt pārbaudes laiku, nevis izolēt viņu no sabiedrības, jo ņemot vērā nosacītas notiesāšanas būtību, ja nosacīti notiesātais pārbaudes laikā izdara jaunu noziedzīgu nodarījumu, viņam piespriestais brīvības atņemšanas sods ir izpildāms reāli, konkrētajā gadījumā pārbaudes laika noteikšana apsūdzētajam būs audzinošāks sods par reālas brīvības atņemšanas sodu, tas stimulēs apsūdzēto atturēties no jaunu noziedzīgu nodarījumu izdarīšanas pārbaudes laikā, dos iespēju apsūdzētajam arī turpmāk pierādīt savu labošanos un, ka spēj būt likumpaklausīgs.

Šāds sods ir ne vien taisnīgs un apsūdzētā izdarītajam noziedzīgajam nodarījumam adekvāts, bet arī atbilstošs apsūdzētā personībai un soda preventīvo mērķu sasniegšanai, lai apsūdzēto motivētu turpmāk ievērot likumus.

[12] Tā kā apsūdzētais noziedzīgo nodarījumu izdarījis pārkāpjot ceļu satiksmes noteikumus, kas ir paaugstinātas bīstamības objekts, kā rezultātā cietušai nodarīti smagi miesas bojājumi, apsūdzētajam piemērojams likumā obligāti paredzētais papildsods – transportlīdzekļa vadīšanas tiesību atņemšana. Tiesa, nosakot papildsoda mēru, ņem vērā, ka ceļu satiksmes negadījuma rezultātā ir iestājušās sekas un to, ka apsūdzētais ir atradies tādā alkohola reibuma stāvoklī, kas no medicīnas viedokļa tiek vērtēts kā smags reibums. Apsūdzētā asinīs ir konstatēta alkohola koncentrācija, kas vairāk kā sešas reizes pārsniedz maksimāli pieļaujamo alkohola koncentrācijas līmeni vadītājam, kuram vadītāja stāžs ir lielāks par diviem gadiem. Tāpat tiesa ņem vērā, ka apsūdzētajam ir konstatēts viens atbildību mīkstinošs apstāklis. Ievērojot visu šo apstākļu kopumu, tiesa atzīst, ka papildsods – transportlīdzekļa vadīšanas tiesību atņemšana – apsūdzētajam ir nosakāma vidējā likumā paredzētā apmērā.

[13] Cietusī lietā pieteica kaitējuma kompensāciju 40 000 *euro* par morālo kaitējumu, no kuriem 4000 *euro* jau samaksāti, tādēļ kompensācijas apmērs ir 36 000 *euro*.

Tiesā cietusī uzturēja pieteikto kaitējuma kompensāciju par morālo aizskārumu un fiziskām ciešanām un liecināja, ka pēc ceļu satiksmes negadījuma jūtas slikti, bija guvusi smagus miesas bojājumus, dažādas traumas. Ārstēšanās process vēl nav beidzies, vēl ir paredzētas operācijas.

Apsūdzētais samaksāja kaitējuma kompensāciju pavisam 5000 *euro* apmērā. Pilnībā sedza materiālo kompensāciju 1000 *euro* apmērā, un 4000 *euro* par morālo aizskārumu. Kompensāciju par materiālo aizskārumu nepiesaka, jo tas jau ir samaksāts. Uztur pieteikto kaitējuma kompensāciju par morālo aizskārumu un fiziskām ciešanām 36 000 *euro* apmērā.

[14] Apsūdzētais paskaidroja, ka neatzīst pieteiktās morālās kaitējuma kompensācijas apmēru, 36 000 *euro* ir pārāk liela summa. Saprot, ka viņa vainas dēļ cietusī ir smagi cietusi, gan fiziski, gan morāli. Pats labprātīgi cietušai pavisam kopā ir samaksājis 5000 *euro*. Par materiāliem zaudējumiem 1000 *euro*, par morālām un fiziskām ciešanām 4000 *euro*. Pats labprātīgi vēl maksātu cietušai par ārstēšanos, operācijām, rehabilitāciju, fiziskām ciešanām, bet nezina, kādu summu. Apzinās, ka izdarījis smagu nodarījumu, kurā cietusī ir smagi cietusi. Atzina, ka tam, ko viņš izdarīja, nav attaisnojuma un nožēlo izdarīto. Notikušo ļoti pārdzīvo. Izjūt vainas apziņu, ļoti nožēlo un atvainojas cietušai. Saprot, ka fiziskās un morālās sāpes nav novērtējamas, cilvēkam ir sabojāta veselība. Ja būtu nauda, prasīto kompensāciju segtu.

[15] Tiesa, noklausoties cietušās un apsūdzētā liecības, cietušās pārstāvja, aizstāves un prokurores viedokļus, un pārbaudot krimināllietas materiālus, secina, ka cietušās pieteiktā kaitējuma kompensācija par morālo aizskārumu un fiziskām ciešanām nav nosakāma.

Latvijas Republikas Satversmes 92.pants nosaka, ka nepamatota tiesību aizskāruma gadījumā ikvienam ir tiesības uz atbilstošu atlīdzinājumu.

KPL 22.pants nosaka, ka personai, kurai ar noziedzīgu nodarījumu radīts kaitējums, ņemot vērā tās morālo aizskārumu, fiziskās ciešanas un mantisko zaudējumu, tiek garantētas procesuālās iespējas morālas un materiālas kompensācijas pieprasīšanai un saņemšanai.

KPL 350.panta pirmā daļa nosaka, ka kompensācija ir naudas izteiksmē noteikta samaksa, ko persona, kura ar noziedzīgo nodarījumu radījusi kaitējumu, samaksā cietušajam kā gandarījumu par morālo aizskārumu, fiziskām ciešanām un mantisko zaudējumu.

Kompensācija ir krimināltiesisko attiecību noregulējuma elements, ko apsūdzētais samaksā brīvprātīgi vai uz tiesas nolēmuma pamata.

Saskaņā ar KPL 351.panta pirmo daļu, cietušajam ir tiesības iesniegt pieteikumu par radītā kaitējuma kompensāciju jebkurā kriminālprocesa stadijā līdz tiesas izmeklēšanas uzsākšanai pirmās instances tiesā. Pieteikumā jāpamato par

mantisko zaudējumu pieprasītās kompensācijas apmērs, bet kompensācijas apmērs par morālo aizskārumu un fiziskajām ciešanām – tikai jānorāda.

Ar morālo kaitējumu jāsaprot fiziskas vai garīgas ciešanas, kas izraisītas ar neatļautas darbības rezultātā nodarītu cietušā nemantisko tiesību vai nemantisko labumu aizskārumu. Atlīdzības apmēru par morālo kaitējumu nosaka tiesa pēc sava ieskata, ņemot vērā morālā kaitējuma smagumu un sekas.

Tiesai nav pamata apšaubīt cietušās tiesības uz atlīdzības saņemšanu par mantisko zaudējumu un morālo kaitējumu sakarā ar 2017.gada 5.decembrī notikušo ceļu satiksmes negadījumu.

No krimināllietas materiāliem redzams, ka cietušās pārstāvis vērsies pie apdrošinātāja ar atlīdzības pieteikumu par 2017.gada 5.decembrī notikušo ceļu satiksmes negadījumu, kā rezultātā cietušai tika nodarīti smagi miesas bojājumi.

AAS "Baltijas Apdrošināšanas Nams" savā atbildes vēstulē cietušās pārstāvim norādīja, ka apdrošināšanas atlīdzības izmaksas termiņš ir apturēts līdz tiesas galīgā nolēmuma un atbildē norādīto dokumentu saņemšanas brīdim.

Tiesas sēdē tiesai nav zināma iespējamā apdrošināšanas atlīdzība.

Augstākās tiesas Senāta Krimināllietu departaments 2009.gada 3.jūnija lēmumā lietā Nr.SKK – 308/2009 norādījis, ka tiesai, izvērtējot pieteiktā morālā kaitējuma kompensācijas apmēru ir jāņem vērā iespējamais izmaksājamās apdrošināšanas atlīdzības apmērs, jo pretējā gadījumā tiktu pārkāptas apsūdzētā tiesības paļauties uz civiltiesiskās atbildības apdrošināšanu.

Saskaņā ar Sauszemes transportlīdzekļu īpašnieku civiltiesiskās atbildības obligātās apdrošināšanas likuma 19.pantu personai nodarītie zaudējumi iedalās materiālos zaudējumos un nemateriālos zaudējumos, un tieši:

1. Ceļu satiksmes negadījumā personai nodarītie materiālie zaudējumi ir zaudējumi sakarā ar cietušās personas ārstēšanu, pārejošu darbnespēju, darbspēju zudumu, nāvi.

2. Ceļu satiksmes negadījumā personai nodarītie nemateriālie zaudējumi ir zaudējumi, kas saistīti ar sāpēm un garīgām ciešanām sakarā ar cietušās personas fizisku traumu, cietušās personas sakropļojumu, invaliditāti, apgādnieka, apgādājamā vai laulātā nāvi, apgādnieka, apgādājamā vai laulātā 1.grupas invaliditāti.

3. Apdrošināšanas atlīdzības apmēru un aprēķināšanas kārtību par personai nodarītajiem materiālajiem un nemateriālajiem zaudējumiem nosaka Ministru kabinets (turpmāk arī MK).

Sauszemes transportlīdzekļu īpašnieku civiltiesiskās atbildības obligātās apdrošināšanas likuma 15.panta pirmās daļas 1.punktā noteikts, ka, iestājoties apdrošināšanas gadījumam, apdrošinātājs, kurš apdrošinājis zaudējumu nodarījušā transportlīdzekļa īpašnieka civiltiesisko atbildību, vai Transportlīdzekļu apdrošinātāju birojs (ja apdrošināšanas atlīdzība izmaksājam no Garantijas fonda) sedz zaudējumus, nepārsniedzot noteikto apdrošinātāja atbildības limitu:

1. Personai nodarīto zaudējumu atlīdzināšanai – līdz 5 210 000 *euro* neatkarīgi no cietušo personu skaita;

2. Mantai nodarīto zaudējumu atlīdzināšanai – līdz 1 050 000 *euro* neatkarīgi no trešo personu skaita.

Zaudējumus, kuri netiek atlīdzināti saskaņā ar šo likumu, vai kuri pārsniedz noteikto apdrošinātāja atbildības limitu, trešā persona ir tiesīga pieprasīt normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā.

MK 2004.gada 14.decembra noteikumi Nr.1008 "Noteikumi par apdrošināšanas atlīdzības apmēru un aprēķināšanas kārtību par personai nodarītajiem materiālajiem zaudējumiem", nosaka sauszemes transportlīdzekļu īpašnieku civiltiesiskās atbildības obligātās apdrošināšanas atlīdzības apmēru un aprēķināšanas kārtību par ceļu satiksmes negadījumā personai nodarītajiem materiālajiem zaudējumiem, kas saistīti ar cietušās personas ārstēšanu, pārejošu darbnespēju, darbspēju zaudējumu vai nāvi.

MK 2014.gada 17.jūnija noteikumi Nr.340 "Noteikumi par apdrošināšanas atlīdzības apmēru un aprēķināšanas kārtību par personai nodarītajiem nemateriālajiem zaudējumiem" nosaka apdrošināšanas atlīdzības apmēru un aprēķināšanas kārtību sauszemes transportlīdzekļu īpašnieku civiltiesiskās atbildības obligātajā apdrošināšanā par ceļu satiksmes negadījumā personai nodarītajiem nemateriālajiem zaudējumiem.

Tiesa atzīst, ka konkrētajā lietā apdrošināšanas atlīdzības izmaksa cietušai par morālo kaitējumu ir apturēta līdz tiks pieņemts lēmums par vainīgās personas saukšanu pie atbildības.

Gadījumā, kad neatliekot lietas iztiesāšanu vai neizsludinot pārtraukumu, nav iespējams lemt par pieteikto kaitējuma kompensāciju, ja nav ņemta vērā apdrošinātāja izmaksātā apdrošināšanas atlīdzība, aprēķinātā un vēl neizmaksātā apdrošināšanas atlīdzība, kā arī iespējamā apdrošināšanas atlīdzība, tiesai ir tiesības kaitējuma kompensācijas apmēru šajā kriminālprocesā nenoteikt, kas atbilst vienam no kriminālprocesa pamatprincipiem – tiesībām uz kriminālprocesa pabeigšanu saprātīgā termiņā *(sk.Augstākās tiesa "Tiesu prakse par morālā kaitējuma kompensāciju kriminālprocesā" 2010/2011.gads)*.

Sauszemes transportlīdzekļu īpašnieku civiltiesiskās atbildības obligātās apdrošināšanas likumā kā speciālajā tiesību normā noteiktais apdrošinātāja atbildības limits, tas ir, zaudējumu atlīdzība, ko iestājoties apdrošināšanas gadījumam, ceļu satiksmes negadījumā cietušajam izmaksā apdrošinātājs, nevar ierobežot cietušā tiesības saņemt atlīdzinājumu par nodarīto morālo kaitējumu atbilstoši Civillikuma 1635.pantam *(sk. Latvijas Republikas Augstākās tiesa, Tiesu prakses apkopojums "Morālā kaitējuma atlīdzināšana civillietā", Kopsavilkuma 23.punkts, 2014.gads)*.

Novērtējot iepriekš norādītos apstākļus un pamatojoties uz KPL 353.panta otro daļu, tiesa atzīst, ka šajā lietā kompensācija par morālo aizskārumu un fiziskajām ciešanām cietušai nav nosakāma. Kompensācijas nenoteikšana vai pieteikuma atstāšana bez izskatīšanas neliedz personai tiesības prasīt kaitējuma atlīdzināšanu civiltiesiskā kārtībā.

Ja cietusī uzskata, ka ar kompensāciju nav atlīdzināts viss radītais kaitējums, viņai ir tiesības prasīt tā atlīdzināšanu

Civilprocesa likumā noteiktā kārtībā.

Tiesa uzskata, ka kompensācijas nenoteikšana atbilst KPL 1.pantā definētajam mērķim, kas paredz taisnīgu krimināltiesisko attiecību noregulēšanu.

[16] 2017.gada 7.decembrī apsūdzētajam piemēroti drošības līdzekļi: uzturēšanās noteiktā vietā un aizliegums izbraukt no valsts, kas atcelti 2018.gada 5.decembrī.

Tiesa atzīst, ka sprieduma izpildes nodrošināšanai apsūdzētajam drošības līdzeklis nav piemērojams, jo tiesas rīcībā nav informācijas, ka apsūdzētais varētu izvairīties no tiesas sprieduma izpildes.

[17] Reālas brīvības atņemšanas gadījumā, saskaņā ar KL 52.panta piekto daļu, soda izciešanas termiņā ieskaitīt aizturēšanā pavadīto laiku no 2017.gada 5.decembra līdz 2017.gada 7.decembrim.

[18] Lietā atrodas 2017.gada 11.decembra transportlīdzekļa vadītāja pārbaudes protokols alkohola ietekmes (koncentrācijas) noteikšanai apsūdzētajam, kas saskaņā ar Ministru kabineta 2007.gada 18.decembra noteikumiem Nr.915 "Noteikumi par kārtību, kādā sedz izdevumus, kas saistīti ar alkohola koncentrācijas, narkotisko vai citu apreibinošo vielu iespaida konstatēšanai veiktajām pārbaudēm" veido procesuālos izdevumus 15,65 *euro* apmērā KPL 367.panta pirmās daļas $7.^2$ punkta izpratnē, un ir pamatoti piedzenami no apsūdzētā KPL 368.panta pirmās daļas kārtībā.

[19] Tāpat lietā atrodas informācija par to, ka krimināllietas Nr.1150083817 ietvaros tika izņemts transportlīdzeklis Mazda Premacy, ar valsts reģistrācijas numuru /reģistrācijas numurs/, un nodots glabāšanā Nodrošinājuma valsts aģentūrai, kas pēc Nodrošinājuma valsts aģentūras 2018.gada 11.aprīļa izdevuma aprēķinā Nr.327-KL-2018 sniegtajām ziņām veido procesuālos izdevumus 1652,96 *euro* apmērā par ar izņemtā transportlīdzekļa nogādāšanu glabāšanai un glabāšanu saistītiem izdevumiem KPL 367.panta pirmās daļas $7.^1$ punkta izpratnē, un ir pamatoti piedzenami no apsūdzētā KPL 368.panta pirmās daļas kārtībā, tā kā ir konstatējams, ka uz lietas izskatīšanas brīdi šie izdevumi nav samaksāti.

[20] Lietiskie pierādījumi lietā nav.

[21] Lietā nav uzlikts arests mantai, par kuru būtu pieņemams lēmums, atbilstoši KPL 366.pantam.

Rezolutīvā daļa

Saskaņā ar Kriminālprocesa likuma 520.pantu, tiesa

n o s p r i e d a

atzīt /pers. C/, personas kods /personas kods/, par vainīgu noziedzīga nodarījuma izdarīšanā, kas paredzēts Krimināllikuma 262.panta ceturtajā daļā un sodīt ar brīvības atņemšanu uz 4 gadiem, atņemot transportlīdzekļa vadīšanas tiesības uz 5 gadiem.

Saskaņā ar Krimināllikuma 55.pantu brīvības atņemšanas sodu noteikt nosacīti ar pārbaudes laiku uz 4 gadiem.

Reālas brīvības atņemšanas gadījumā, saskaņā ar Krimināllikuma 52.panta piekto daļu, soda izciešanas termiņā ieskaitīt aizturēšanā pavadīto laiku no 2017.gada 5.decembra līdz 2017.gada 7.decembrim.

Uzdot Valsts probācijas dienestam veikt /pers. C/ pārraudzību pārbaudes laikā.

Uzlikt par pienākumu /pers. C/ reģistrēties Valsts probācijas dienesta teritoriālajā struktūrvienībā atbilstoši savai deklarētajai dzīvesvietai 10 (desmit) darba dienu laikā pēc tiesas sprieduma spēkā stāšanās.

/pers. C/ drošības līdzekli nepiemērot.

Morālā kaitējuma kompensāciju cietušās /pers. D/ labā no /pers. C/ nenoteikt.

Piedzīt n o /pers. C/ par labu valstij procesuālos izdevumus 15,65 *euro* par alkohola koncentrācijas noteikšanu, nosakot termiņu sprieduma labprātīgai izpildei 30 dienas no sprieduma spēkā stāšanās dienas.

Procesuālie izdevumi par alkohola koncentrācijas noteikšanu jāsamaksā 30 dienu laikā no sprieduma spēkā stāšanās dienas Valsts policijas budžeta kontā: saņēmējs Valsts policija, reģ.nr.90000099040, bankas kods: TRELLV22, konta Nr.LV96TREL2140091033000, maksājuma mērķis: krimināllietas numurs Nr.11520030915, parādnieka vārds uzvārds, personas kods.

Maksājumu apliecinoši dokumenti jāiesniedz Rīgas rajona tiesā. Pēc sprieduma labprātīgas izpildes termiņa beigām nesamaksātie procesuālie izdevumi piedzenami piespiedu kārtā.

Piedzīt no /pers. C/ valsts labā procesuālos izdevumus par transportlīdzekļa Mazda Premacy nogādāšanu glabāšanai un par glabāšanu 1652,96 *euro* apmērā, nosakot termiņu sprieduma labprātīgai izpildei, – 30 dienas no sprieduma spēkā stāšanās dienas.

Iemaksas rekvizīti: saņēmējs: Nodrošinājuma valsts aģentūra, reģistrācijas Nr.LV90009112024, saņēmēja banka: Valsts kase, bankas kods: TRELLV22, norēķinu konts: LV86TREL2140651020000. Samaksas dokumentā obligāti norādīt – piedziņas izdevumi, vārdu, uzvārdu, personas kodu, transportlīdzekļa marku, transportlīdzekļa reģistrācijas Nr. /reģistrācijas numurs/un EKK 21499. Maksājuma apliecinošu dokumentu nekavējoties iesniegt Rīgas rajona tiesas kancelejā.

Saīsinātais spriedums nav pārsūdzams.

Procesa dalībnieki 10 (desmit) dienu laikā no saīsinātā sprieduma pasludināšanas dienas var rakstveidā iesniegt tiesai lūgumu par pilna sprieduma sagatavošanu.

Pilno spriedumu var pārsūdzēt vai noprotestēt 10 (desmit) dienu laikā no pilna sprieduma pieejamības dienas apelācijas kārtībā Rīgas apgabaltiesai, iesniedzot sūdzību vai protestu Rīgas rajona tiesā.